

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobce: **A. P.**
státní příslušnost X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2023, č. j. OAM-1054/ZA-ZA11-P10-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2023, č. j. OAM-1054/ZA-ZA11-P10-2022, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) napadl žalobce shora citované rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tím žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. V napadeném rozhodnutí žalovaný shrnul informace a podklady poskytnuté žalobcem v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je jeho obava z uvěznění po návratu do Ruska z důvodu jeho aktivit na sociálních sítích během pobytu v ČR, kde vyjadřoval kritické názory na ruský režim a válečný konflikt vůči Ukrajině. Současně žalobce podporoval i českou pobočku ruské organizace *Vesna* a v ČR se účastnil několika veřejných politických akcí.
3. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný při posouzení azylové žádosti vycházel zejména z žalobcových výpovědí a jím doložených materiálů, informací z Cizineckého informačního systému (CIS) k pobytu žalobce na území ČR, opisu z Rejstříku trestů ze dne 31. 3. 2023 a dále z informací, které nashromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci.
4. Žalovaný vyhodnotil azylový příběh žalobce z hlediska důvodů pro udělení azylu a nedospěl k závěru, že by žalobce splňoval podmínky podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu. Žalovaný neshledal, že by byl žalobce ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod. Zdůraznil, že žalobce nikdy nebyl členem žádné politické strany, během svého pobytu v Rusku se nijak politicky neangažoval a neměl žádné problémy s ruskými státními orgány. Relevantním důvodem dle § 12 písm. a) zákona o azylu nemůže být ani aktivita žalobce na sociálních sítích či jeho veřejná činnost na území ČR. Žalobce nelze pokládat za významného veřejně známého aktivistu, vůči němuž by měly orgány veřejné moci v Rusku postupovat jakkoliv nespravedlivě či nepřiměřeně tvrdě. Stran tématu války na Ukrajině se pak žalobce veřejně v ČR nezúčastnil žádných protestů proti válce ani tyto protesty neprezentoval na sociálních sítích, nýbrž pouze působil jako tlumočnick a poskytl humanitární pomoc. Spolupráci žalobce s opoziční organizací *Vesna* a skupinou *Russia for Freedom* v ČR potom žalovaný zhodnotil jako pasivní a rozsahově nevýznamnou.
5. Zároveň žalovaný v okolnostech příběhu žalobce nezjistil žádné známky hrozící perzekuce či diskriminace z důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Umisťování příspěvků, komentářů či repostů na sociálních sítích v kombinaci s pasivní podporou organizací kritizujících panující režim v Ruské federaci o hrozbě pronásledování nesvědčí. Pokud jde o žalobcem tvrzené obavy ohledně nástupu do armády a hrozícího trestu uvěznění v případě odmítnutí vojenské služby, žalovaný konstatoval, že nebylo prokázáno, že by případný nástup do armády či trest uložený za porušení vojenské povinnosti měly mít v případě žalobce vážný perzekuční charakter. Navíc dle zpráv o zemi původu již byla mobilizační kampaň v Rusku ukončena, tudíž žalobci aktuálně povolání do armády nehrozí.

6. Ohledně doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu pak žalovaný uzavřel, že žalobce zákonné podmínky pro její udělení nesplňuje. Žalobci evidentně v případě návratu do Ruska nehrozí vážná újma uložením či vykonáním trestu smrti. Pokud jde o hrozbu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, žalovaný vyhodnotil, že žalobci kvůli jeho aktivitám v ČR v případě návratu do vlasti vážná újma nehrozí. O existenci vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu taktéž nesvědčí ani telefonát rodině žalobce ze strany vyšetřovacího výboru či kontaktování žalobce bývalým spolužákem pracujícím pro bezpečnostní službu FSB. Právě tak udělení doplňkové ochrany neodůvodňují ani obavy z absolvování vojenské služby či trest za její odmítnutí. Ze zpráv o zemi původu pak nevyplývá, že by v Rusku probíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Konečně případné vycestování žalobce neshledal žalovaný v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
7. Poněvadž okolnosti azylového příběhu žalobce přiznání mezinárodní ochrany neodůvodňují, žalovaný žalobci mezinárodní ochranu neudělil.

III. Žaloba

8. Žalobce je přesvědčen, že byl v řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácen na svých právech. Nesouhlasí se závěrem žalovaného, že mu v Rusku nehrozí pronásledování či riziko vážné újmy ve smyslu § 12 či § 14a zákona o azylu. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci, čímž své rozhodnutí zatížil nepřezkoumatelností a nezákonností.
9. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zhodnotil možnost, že po návratu do Ruska bude pronásledován za své politické názory a vyjadřování proti válce. V této souvislosti připomněl, že nesouhlasí s válkou na Ukrajině, vyjadřoval se vůči ní kriticky a v tomto ohledu rovněž sdílel velké množství příspěvků na sociálních sítích. Zároveň se účastnil i demonstrací proti režimu v Rusku. Napadené rozhodnutí je pouze formální a veškeré jím uváděné problémy bagatelizuje. Důkazy, jež dokazují žalobcovu aktivitu na sociálních sítích a sdílení protirežimních příspěvků, si žalovaný nepřeložil a odmítl se jimi hlouběji zabývat. Tyto podklady jsou však zcela klíčové pro posouzení otázky, zda žalobcovy aktivity na území ČR mohou v budoucnu vyvolat možné pronásledování jeho osoby ve vlasti.
10. Žalobce se pro případ návratu do vlasti obává politicky motivovaného zatčení a věznění. Hrozí, že bude vystaven mučení či nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestání. Dle zpráv o zemi původu jsou tyto praktiky proti zadržovaným v Rusku i nadále používány. Žalovaný se rovněž dostatečně nezabýval skutečností, že byla v Rusku vyhlášena mobilizace a tím, zda to nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce vyjádřil obavu, že bude v případě návratu do země původu proti své vůli odveden na frontu, kde mu hrozí ohrožení na životě či zdraví.
11. Jelikož žalovaný při posouzení azylové žádosti žalobce pochybil, žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

12. Ve svém **vyjádření** ze dne 21. 8. 2023 žalovaný setrval na správnosti napadeného rozhodnutí. Je přesvědčen, že ve správním řízení zjistil skutečný stav věci a zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu řízení uvedl. V průběhu správního řízení nebyly zjištěny žádné důvody vedoucí k udělení azylu či doplňkové ochrany.
13. Žalovaný nesouhlasí s námitkou žalobce, že si jím předložené listiny nepřeložil a odmítl se jimi blíže zabývat. Předložené dokumenty vzal žalovaný při svém rozhodování v úvahu, s povahou materiálů se seznámil a při hodnocení věci k nim přiměřeně přihlédl. Pokud se pak týče absence českého překladu některých podkladů, žalovaný tento svůj postup řádně odůvodnil. Zdůraznil, že k překladu nepřistoupil s ohledem na povahu dokumentů a jejich nízkou důkazní hodnotu, neboť z předložených materiálů prakticky nebylo možné dovodit autora, časovou souvislost, zdroj, dobu umístění ani reálnou dobu jejich zveřejnění na sociálních sítích. Takový postup by byl současně značně nehospodárný.
14. Ohledně námítky týkající se mobilizace v Ruské federaci žalovaný uvedl, že podle dostupných zpráv o zemi původu částečná mobilizace již skončila. Ruský prezident se současně opakovaně vyjádřil, že do bojů na Ukrajině již bude vysílána pouze vyškolená armáda.
15. V **replíce** ze dne 21. 9. 2023 žalobce vyzdvihl, že žalovaný neposoudil jeho situaci komplexně v kontextu problematické situace v Ruské federaci v oblasti pronásledování osob vyjadřujících nesouhlas s vládnoucím režimem. Žalobce má za to, že okolnosti jeho azylového příběhu svou intenzitou dosahují pronásledování ve smyslu zákona o azylu i kvalifikační směrnice.
16. Žalobce dále trvá na tom, že si měl žalovaný za účelem posouzení jeho politických aktivit v ČR opatřit překlady jeho příspěvků na sociálních sítích. Argument žalovaného, že z doložených printscreenů nelze určit autora ani dobu pořízení snímků, nemůže obstát. Jestliže měl žalovaný pochybnosti o pravosti snímků, měl dát žalobci možnost se k nim vyjádřit a vést tímto směrem pohovor. Žalovaný nemůže vyloučit důkazy pouze na základě ničím nepodloženého tvrzení.

V. Správní spis

17. Správní spis sestává zejména ze záznamu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokolu o pohovoru k dané žádosti, obojí ze dne 2. 12. 2022. Dále správní spis obsahuje dva soubory podkladů k azylové žádosti (celkem 51 stran) doložených žalobcem dne 8. 12. 2022 a 28. 2. 2023. Kromě toho žalovaný do správního spisu zařadil i výsledky lustrace v Cizineckém informačním systému (CIS) k osobě žalobce ze dne 24. 3. 2023, jakož i opis z Rejstříku trestů fyzických osob ze dne 31. 3. 2023.
18. Pro účely posouzení aktuální bezpečnostní a politické situace v Ruské federaci založil žalovaný do správního spisu tyto podklady: Informaci OAMP: Ruská federace: Bezpečnostní a politická situace v zemi: Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a

lidských práv ze dne 8. 3. 2023 a Informaci OAMP: Ruská federace: Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí ze dne 31. 10. 2022. S těmito podklady rozhodnutí se žalobce seznámil a ve lhůtě se k nim vyjádřil přípisem ze dne 25. 4. 2023. V návaznosti na jeho vyjádření pak žalovaný doplnil správní spis o další podklady o zemi původu, konkrétně Informaci Finské imigrační služby: Ruská federace: Vyhýbání se odvodům během mobilizace ze dne 28. 2. 2023, Informaci OAMP: Ruská federace: Zákon č. 53-F3 o vojenské povinnosti a vojenské službě ze dne 5. 10. 2020 a Informaci OAMP: Ruská federace: Trestní zákoník Ruské federace č. 63-FZ ze dne 8. 7. 2021. S doplněnými podklady se žalobce seznámil a dále se k nim nevyjádřil.

19. Následně žalovaný vydal napadené rozhodnutí, jež je předmětem řízení před krajským soudem.

VI. Posouzení věci krajským soudem

20. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou oprávněnou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu.
21. Soud ve věci rozhodl ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, jelikož účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
22. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů. Při posuzování věci soud přihlédl rovněž k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
23. Žaloba je důvodná.
24. Krajský soud se nejprve musel zabývat namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Pokud by byla tato námitka důvodná, směřovala by bez dalšího ke zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Nelze se totiž zabývat hmotně právní otázkou věci za situace, kdy napadené rozhodnutí neobstojí po stránce formální. Obecně přitom platí, že s institutem nepřezkoumatelnosti je potřeba zacházet nadmíru obezřetně a vyhradit jeho užití pouze tam, kdy vady v odůvodnění rozhodnutí reálně brání soudu v tom, aby rozhodnutí správního orgánu přezkoumal (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, ze dne 29. 7. 2016, č. j. 4 Azs 107/2016-25, či usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123; veškerá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Pro úplnost je třeba dodat, že správní orgán, stejně jako soud, není povinen reagovat a vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III ÚS 989/08; nálezy jsou dostupné na www.usoud.cz).

25. Krajský soud nedospěl k závěru, že by napadené rozhodnutí trpělo nepřezkoumatelností pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů. Soud k tomu uvádí, že žalovaný své závěry odůvodnil přezkoumatelným způsobem, srozumitelně a v míře zcela odpovídající okolnostem řešené věci. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je jednoznačně patrné, proč žalovaný azylové žádosti žalobce nevyhověl a mezinárodní ochranu v žádné její formě neudělil. V odůvodnění žalovaný přehledně zrekapituloval skutkový stav, z něhož při hodnocení žádosti žalobce vycházel. Stejně tak lze z napadeného rozhodnutí též bez obtíží seznat i veškeré úvahy a myšlenkové postupy, které žalovaného k přijetí rozhodnutí vedly. Samotný text odůvodnění je strukturován logicky, má náležitou strukturu a nevykazuje žádné vnitřní rozpory, které by jej činily nesrozumitelným. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zareagoval na veškeré azylově relevantní okolnosti příběhu žalobce a tyto dostatečně srozumitelně a přezkoumatelným způsobem vypořádal. Konečně lze z odůvodnění napadeného rozhodnutí zjistit jak rozhodná ustanovení zákona o azylu, z nichž žalovaný při posuzování azylové žádosti vycházel, tak lze identifikovat podklady, na základě nichž žalovaný příběh žalobce hodnotil. Námitka nepřezkoumatelnosti proto není důvodná.
26. Poněvadž zdejší soud nevyhodnotil napadené rozhodnutí jako nepřezkoumatelné, přezkoumal je prismatem uplatněných žalobních bodů z hlediska jeho zákonnosti. Za tímto účelem krajský soud předně ze správního spisu ověřil skutková zjištění provedená žalovaným v této věci.
27. Ze záznamu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 2. 12. 2022 zdejší soud zjistil, že žalobce je ruským státním příslušníkem pocházejícím z města Penza, který je schopen dorozumět se ruským i českým jazykem. Z hlediska politického přesvědčení žalobce vypověděl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany a během svého pobytu v Rusku se nijak politicky neangažoval. Asi týden po vypuknutí války na Ukrajině ovšem začal být aktivní na sociální síti *Vkontakte*, kde psal komentáře a diskutoval s lidmi. Poté, co byl účet žalobce zablokovan, začal být žalobce aktivní na síti *Instagram* ve skupině *Russia for Freedom*. Zde si dopisoval a diskutoval s ostatními členy skupiny. Vedle toho žalobce psal i komentáře pod videa na platformě *YouTube*. Kromě aktivit na sociálních sítích se žalobce v ČR účastnil taktéž dvou protestů proti válce na Ukrajině (pokaždé jako řadový účastník) či odborné moderované diskuse k otázce ukrajinského konfliktu. Mimo to žalobce též poskytl humanitární podporu uprchlíkům stíženým válkou a na výstavišti v Brně působil jako tlumočník. Z Ruska žalobce poprvé vycestoval do ČR dne 8. 10. 2013 na základě studentského víza, přičemž od té doby se do vlasti vrátil asi 3 - 4krát. Naposledy Rusko navštívil v roce 2021. Jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany v ČR žalobce označil obavy z pronásledování v Rusku kvůli své aktivní politické činnosti.
28. Tyto skutečnosti žalobce potvrdil a dále upřesnil v rámci pohovoru k žádosti dne 2. 12. 2022, v němž mimo jiné vysvětlil, že na *Instagramu* vystupoval pod svým jménem a jeho účet je veřejně přístupný. Celkově žalobce na této síti publikoval asi šest velkých článků popisujících informační kampaň ruské vlády stran války na Ukrajině a nebezpečí ze strany panujícího režimu. Veškeré příspěvky jsou dohledatelné i v současné době. Současně žalobce na *Instagramu* dělal též tzv. reposty a vkládal zde komentáře, jimiž

vyjadřoval názory na aktuální politické dění v Rusku. Na sociálních sítích (*VKontakte*, *YouTube*) je žalobce aktivní od začátku války na Ukrajině. V souvislosti s aktivitami žalobce v ČR jeho rodina v Rusku doposud žádné problémy neměla, pouze se na něj dotazoval vyšetřovací výbor. Ve vztahu k deklarované politicky angažované činnosti v ČR žalobce k výzvě žalovaného ve stanovené lhůtě předložil množství snímků obrazovky (tzv. *printscreenů*), ruský psaných textů či relevantních fotografií.

29. Z obsahu správního spisu a současně i z podané žaloby je zjevné, že jádro řešeného azylového příběhu tkví zejména v protirežimních aktivitách na sociálních sítích během pobytu v ČR, kdy žalobce začal v reakci na invazi ruských vojsk na Ukrajinu od února 2022 na vybraných sociálních platformách pravidelně vystupovat proti ruskému režimu a vyzývat občany k odporu proti němu. Z hlediska možných důvodů pro udělení azylu či doplňkové ochrany je tedy relevantní především tato činnost, neboť – jak sám žalobce uvedl – během svého pobytu v Rusku před začátkem válečného konfliktu na Ukrajině žádnou politicky motivovanou činnost protirežimního charakteru nevyvíjel a s ruskými státními orgány žádné problémy neměl. Právě těmto skutečností je nutné přizpůsobit optiku hodnocení důvodů žalobcovy žádosti a mít je na zřeteli z hlediska možného naplnění kritérií ve smyslu § 12, resp. § 14a zákona o azylu.
30. V tomto ohledu krajský soud připomíná v současnosti již zcela ustálenou judikaturu správních soudů v otázce institutu uprchlíka *sur place*, dle níž statusu uprchlíka z hlediska azylového práva dosahuje rovněž osoba, u níž „*obava z pronásledování ve státě, jehož státní občanství má, vznikne až v době jejího pobytu na území cizího státu, a to v důsledku změny politické, národnostní či náboženské situace ve státě jejího státního občanství, nebo v důsledku veřejných aktivit této osoby vyvíjených až v cizím státě proti vládnoucímu režimu domovského státu*“ (srov. k tomu rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2002, č. j. 5 A 746/2000-31, či např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 154/2005-53, ze dne 30. 12. 2008, č. j. 8 Azs 37/2008-80, či ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26).
31. Povinnost správních orgánů (stejně jako správních soudů) posuzovat, zda je na případ žadatele aplikovatelný institut uprchlíka *sur place*, příp. beneficianta doplňkové ochrany *sur place*, zakládá kromě citované judikatury rovněž čl. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (tzv. kvalifikační směrnice). Podle tohoto ustanovení mohou být odůvodněná obava z pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy založeny na událostech, k nimž došlo po odjezdu žadatele ze země původu; odůvodněná obava z pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy mohou být založeny na činnosti, kterou žadatel vyvíjel po opuštění země původu, zejména pokud se zjistí, že činnost, o kterou se dotyčná žádost opírá, představuje vyjádření a pokračování názorů a přesvědčení, které měl žadatel v zemi původu.
32. Krajský soud uplatnil výše uvedený náhled v nyní řešené věci a dospěl k závěru, že s ohledem na okolnosti příběhu žalobce nelze *a priori* vyloučit, že žalobce vzhledem

k tvrzeným azylovým důvodům nenaplnňuje kritéria nezbytná k tomu, aby jej bylo možné považovat za tzv. „uprchlíka na místě“.

33. Z výpovědi žalobce jednoznačně vyplynulo, že veškeré jeho obavy z pronásledování či rizika vzniku vážné újmy v Rusku pramení z jeho vystupování na sociálních sítích a dalších aktivit, jimiž v průběhu svého pobytu na území ČR projevoval nesouhlas s panujícím ruským režimem a současně vyjadřoval podporu válkou zasažené Ukrajině. Dle názoru krajského soudu mohou být tyto aktivity svými důsledky dostatečně způsobitelné založit důvodnou a reálnou pochybnost ohledně bezpečného návratu žalobce do vlasti. Na tomto místě je třeba především poznamenat, že podstatnou část svých kritických příspěvků (resp. článků) žalobce publikoval na sociální síti *Instagram*, na níž vystupoval pod svým skutečným jménem a díky „otevřenosti“ profilu byl jím publikovaný obsah přístupný všem uživatelům této platformy, včetně uživatelů pocházejících z Ruské federace. Žalobce tedy po celou dobu války na Ukrajině je aktivní ve veřejném prostoru proti ruskému režimu a vystupuje zcela nesporně proti válečné kampani.
34. Tuto skutečnost nelze podle krajského soudu brát na lehkou váhu zejména proto, že ruské státní orgány v čele s bezpečnostními složkami (FSB, SVR, FSO, atd.) ve snaze eliminovat případné politické odpůrce trvale monitorují příspěvky vkládané ruskými státními příslušníky na sociální síti, přičemž se cíleně zaměřují na autory těch příspěvků, které svým obsahem odporují oficiální prorežimní linii a mají dostatečný potenciál k tomu narušit režimem proklamované hodnoty, což dokládá mj. i ve spisu založená Informace OAMP ze dne 31. 10. 2022 (Situace návratilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí – zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí, bod 3). Podstatné je, že v hledáčku státních orgánů Ruské federace nejsou jen vůdčí politické postavy, ale i běžní lidé s politickým názorem. U těchto osob pak nelze kromě opakovaných výsledků či zvýšené míry dohledu vyloučit ani riziko pronásledování či hrozbu vážné újmy spočívající v nelidském nebo ponižujícím zacházení. Z tohoto pohledu je tudíž nebezpečí tvrzené žalobcem reálně existující a nikoliv nepravděpodobné. Proto bylo v řešené věci nezbytné podrobně se zabývat aktivitami žalobce na sociálních sítích, tj. optikou azylově relevantních důvodů posoudit povahu a možné dopady jednotlivých žalobcem publikovaných příspěvků, článků či komentářů.
35. Této povinnosti ovšem žalovaný v napadeném rozhodnutí nedostál. Třebaže žalobce na výzvu žalovaného ve stanovené lhůtě doložil množství materiálů prokazujících jím tvrzené politicky motivované aktivity (správní spis obsahuje celkem 51 stran takových podkladů), žalovaný si dané materiály nenechal přeložit a blíže se jejich obsahem nezabýval. Krajský soud konstatuje, že žalovaný pochybil, pokud materiály (obsahující mj. i šest protirežimně orientovaných článků, které měl žalobce v minulosti publikovat na svém veřejně přístupném instagramovém účtu) bez dalšího apriorně posoudil jako dokumenty nízké důkazní hodnoty. Vzhledem k azylovému příběhu žalobce, který jej dokázal v průběhu správního řízení věrohodně a v konkrétních souvislostech vylíčit a popsat veškeré své aktivity na sociálních sítích a zároveň vyjádřil i azylově relevantní obavy s touto činností spojené, nebyly pro tento kategorický závěr dány potřebné předpoklady. Naopak, tvrdil-li žalobce ve správním řízení hrozbu pronásledování či nebezpečí vážné újmy v zemi původu v důsledku své činnosti na sociálních sítích, bylo

třeba k předloženým podkladům přistupovat se vši vážností a pohlížet na ně jako na relevantní a věrohodný důkazní materiál přinejmenším do chvíle, dokud nebude prokázán opak. To však žalovaný v napadeném rozhodnutí neučinil.

36. Zároveň nelze akceptovat argumentaci žalovaného, že z předložených materiálů nebylo možné věrohodně hodnotit, zda, kdy, kým, v jakém rozsahu a po jaké časové období byly příspěvky či fotografie reálně na internetu veřejně publikovány. Zdejší soud uvádí, že s ohledem na formální stránku předložených podkladů a jejich vysokou kvalitu lze u podstatné části podkladů (snímků obrazovky) bez sebemenších potíží spolehlivě identifikovat sociální platformu, z níž příslušný snímek pochází. Právě tak je u většiny podkladů již na první pohled zřejmé, že byly publikovány právě žalobcem, příp. mají souvislost s jeho osobou (účet na sociální síti je veden pod jménem žalobce, na přiložených fotografiích lze žalobce bez obtíží rozpoznat atd.). Řada předložených podkladů pak obsahuje i přesné časové údaje jejich zveřejnění. Konečně úvahy žalovaného o nevěrohodnosti žalobcem předloženého podkladového materiálu dle krajského soudu jsou zcela nepřesvědčivé s ohledem na to, že veškeré předložené podklady (po stránce věcné, místní i časové) plně odpovídají sdělením žalobce poskytnutým v rámci výpovědi k azylové žádosti. Pokud by navíc žalovaný v předložených podkladech spatřoval nesrovnalosti, nic mu nebránilo, aby se s žádostí o jejich odstranění obrátil na žalobce, který by dostal příležitost pokusit se případné nejasnosti odstranit.
37. Lze shrnout, že žalovaný v rozsahu klíčových částí azylového příběhu žalobce (protirežimního vystupování žalobce na sociálních sítích během jeho pobytu v ČR) nezjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností, jak mu to ukládá § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Zároveň zcela odporuje smyslu řízení o udělení mezinárodní ochrany a zakládá vadu řízení, jestliže žalovaný při hodnocení žádosti žalobce upozadil zásadu materiální pravdy ve prospěch zásady hospodárnosti a rychlosti řízení. Námitku žalobce proto zdejší soud posoudil jako důvodnou.
38. Závěrem krajský soud jen ve stručnosti dodává, že v otázce obav žalobce z nástupu do armády v důsledku mobilizace a hrozícího vyslání na frontu posoudil žalovaný azylový příběh žalobce komplexně a věcně správně. Svě závěry žalovaný založil na relevantních a dostatečně aktuálních podkladech o zemi původu a v nich obsažené informace přílehavě aplikoval na případ žalobce. Na základě shromážděných podkladů (viz Informace Finské imigrační služby: Ruská federace: Vyhýbání se odvodům během mobilizace ze dne 28. 2. 2023) žalovaný správně vyhodnotil, že žalobci v současné době ve vlasti riziko mobilizace nehrozí.

VII. Závěr a náklady řízení

39. Po důkladném přezkumu napadeného rozhodnutí, resp. řízení, které jeho vydání předcházelo, zjistil krajský soud v postupu žalovaného vady mající vliv na zákonnost výsledného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Proto zdejší soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok I.).
40. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Konkrétně je žalovaný v dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany povinen zajistit překlad žalobcem předložených materiálů. Následně bude

úkolem žalovaného důkladně zhodnotit předložené podklady v tom směru, zda v nich obsažené informace mohou vést k závěru, že by žalobci v případě návratu zpět do Ruska hrozilo pronásledování z důvodu zastávání jeho politického názoru ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, příp. zda by z tohoto důvodu mohl být vystaven riziku vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona.

41. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci byl žalobce ve věci úspěšný. Jelikož však výši vzniklých nákladů nevyčíslil, resp. ani úhradu nákladů vůči ve věci neúspěšnému žalovanému nepožadoval, rozhodl krajský soud ve vztahu k žalobci o náhradě nákladů řízení tak, že žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok II.). Žalovaný potom nebyl ve sporu úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 14. května 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce

